

CZECH FOR FOREIGNERS VI

GASTROENTEROLOGIE

Gastroenterologie je medicínský obor zabývající se nemocemi trávicího traktu (jícen, žaludek, tenké a tlusté střevo) a orgány s ním souvisejícími (játra, žlučové cesty, žlučník, slinivka). Trávicí potíže jsou druhým nejčastějším důvodem návštěvy lékaře. Do péče Interní gastroenterologické kliniky FN Brno se dostávají pacienti s komplikovanou diagnostikou choroby anebo s těžkým komplikovaným průběhem choroby. Svým zaměřením se specializujeme především na následující onemocnění trávicího traktu: nespecifické střevní záněty (Crohnova choroba, ulcerózní kolitida), akutní pankreatitida, chronická pankreatitida, syndrom krátkého střeva, jaterní cirhoza, jaterní selhání, krvácení do trávicího traktu, reflexní choroba jícnu, střevní a žaludeční polypózy.

Mezi časté příznaky, které přivedou pacienty na gastroenterologii, patří **bolesti břicha, nevolnost, pálení žáhy, změny a poruchy při vyprazdňování, krvácení z trávicí trubice, hubnutí, pocity špatného trávení nebo chudokrevnost (anémie) z nejasné příčiny.**

Po rozboru aktuálních problémů a příznaků a pacientovy anamnézy následuje celkové fyzikální vyšetření a vyšetření zaměřené na postiženou oblast.

Podle nálezů ordinuje gastroenterolog další, speciální vyšetření s cílem zjistit přesnou příčinu obtíží a zahájit účinnou léčbu.

Mezi základní přístrojová vyšetření v gastroenterologii patří **vyšetření břicha ultrazvukem a endoskopická vyšetření trávicí trubice.**

Ultrazvukové vyšetření je bezbolestné vyšetření břicha pomocí speciální sondy, přiložené nad vyšetřovanou oblast. Toto vyšetření je neinvazivní; pro pacienta tedy nepředstavuje žádné riziko, navíc u většiny nemocných není nutná žádná příprava na vyšetření.

Endoskopická vyšetření umožňují posoudit stav trávicí trubice. Jsou invazivní a je potřeba se na ně připravit dle doporučení specifického pro konkrétní jednotlivé vyšetření. Při endoskopii hodnotíme hlavně vzhled sliznice a její případné změny – zčervenání, otok, další zánětlivé změny- afty, vřídky, vředy; dále pak polypy (výrůstky uvnitř střeva) a nádory. Výhodou endoskopických vyšetření je možnost bezbolestného odběru vzorků sliznice (tzv. biopsie) a jejich následné vyhodnocení patologem. Dalším přínosem jsou terapeutické zákroky, které lze v průběhu vyšetření provádět – například stavění krvácení, ošetření jícnových varixů, odstraňování polypů a další.

USEFUL PHRASES: Otázky lékaře a odpovědi pacienta

Jaké obtíže vás přivádějí?

Poslední dobou nemám vůbec chuť k jídlu.

Máte chuť k jídlu?

Nemám, musím se nutit, abych něco snědl.

Tloustnete?

Nevážil/a jsem se, ale myslím, že ne.

Hubnete?

Ano, zhubnul jsem za poslední měsíc asi 2 kila.

Vážila jste se? O kolik kilo jste zhubla?

Vážila jsem se včera a zhubla jsem o 3 kila.

Za jak dlouho jste zhubnul?

Así za 5 měsíců.

Máte pálení žáhy, říhání nebo nadýmání?

Žáha mě pálí skoro po každém jídle.

Berete na to nějaké léky?

Ano, beru léky na pálení žáhy. Předepsal mi je můj praktický lékař.

Máte bolesti břicha? Kde?

Tady napravo.

Kam bolesti vystřelují?

Vystřelují mezi lopatky.

Vystřelují sem, pod levou lopatku.

Šíří se pod pravou lopatku.

Vystřelují nahoru. Vystřelují až do ramene.

Jaké jsou ty bolesti? Jsou tupé nebo palčivé? Je to křečovitá bolest nebo spíše tlaková bolest?

Je to takový tlak, ano, tlaková bolest.

Jak dlouho trvají ty bolesti?

Chvilku, někdy několik vteřin a někdy pár minut.

Trvají chvíli, ustoupí a pak se zase vracejí, ustoupí a znovu se vracejí. Je to takové pravidelné.

Jedla jste něco předtím, než začaly bolesti?

Ano, obědvala jsem.

Co jste jedl? Bylo to nějaké kořeněné jídlo? Nebo mastné?

Měl jsem hamburger a hranolky.

Pijete černou kávu?

Ano, piju kávu, jednu nebo dvě denně.

Pijete alkohol?

Piju pivo každý den.

Chutná vám černá káva, nebo vám vadí?

Poslední dobou mi nechutná, už ji skoro nepiju.

Kolik pív pijete denně?

Tři, někdy čtyři piva.

Pijete mléko? Máte po něm nějaké potíže? Máte po mléku průjem?

Pil jsem mléko každý den, ale teď mám po něm vždy průjem, tak ho už nepiju.

Jakou máte stolicí? Máte někdy průjem nebo zácpu?

Normální.

Střídá se to, někdy mám průjem, někdy zácpu.

Kolikrát denně máte stolicí?

Jednou.

Několikrát denně.

Jakou barvu má stolice? Je černá, hnědá nebo šedá?

Hnědá, ale včera a dnes černá.

Kdy byla poslední stolice?

Dneska ráno.

Vyprazdňujete se pravidelně? Změnilo se nějak vyprazdňování?

Ano, mám průjmy a chodím na záchod několikrát denně.

Máte bolestivé nucení na stolicí?

Ne, to ne.

Je ve stolici krev nebo hlen?

Není.

Máte plyny? Odcházejí vám plyny?

Ano, často.

Užíval jste poslední dobou aspirin nebo jiné léky?

Ano, už několik dní si беру aspirin.

Zvracíte? Nebo máte nucení na zvracení?

Ano, často cítím nechutenství a někdy zvracím.

Co zvracíte? Nezvracíte krev?

Ne, ale něco jako žluč.

Máte oteklé nohy? Kdy vám otekly?

Ano, mám velké otoky, už několik měsíců.

Měl jste někdy žaludeční vředy nebo žlučnickové kameny?

Ne, neměl.

Měla jste infekční žloutenku? Kdy?

Ano, před pěti lety.

Czech for foreigners VI

Chapter 26: Gastroenterologie

Cvičení

1. Spojte otázky a odpovědi.

1. Máte nucení na zvracení?	A. Mezi lopatky.
2. Změnilo se nějak vyprazdňování?	B. Ano, někdy cítím nechutenství.
3. Máte chuť k jídlu?	C. Něco jako žluč.
4. Kam ta bolest vystřeluje?	D. Křečovitě.
5. Jaké jsou ty bolesti?	E. Musím se nutit, abych něco snědl.
6. Co zvracíte?	F. Ano, mám průjmy.

2. Přečtěte si Otázky lékaře a odpovědi pacienta. Doplňte do dialogů otázky lékaře.

Dialog 1

L: _____ ?

P: Ano, vážila jsem se předevcírem.

L: _____ ?

P: O čtyři kila.

L: _____ ?

P: Za tři měsíce.

Dialog 2

L: _____ ?

P: Ano, obědval jsem.

L: _____ ?

P: Dal jsem si nějaké čínské jídlo.

L: _____ ?

P: Ano, piju, ale už mi tolik nechutná.

L: _____ ?

P: Asi čtyři kávy denně.

Dialog 3

L: _____ ?

P: Dvakrát až třikrát denně.

L: _____ ?

P: Asi před hodinou.

L: _____ ?

P: Hnědá, ale včera a dnes černá.

L: _____ ?

P: Ano, mám průjmy a chodím na záchod několikrát denně.

Dialog 4

L: _____ ?

P: Hlen ne, ale včera a dneska jsem tam měl trochu krve.

L: _____ ?

P: Ano, změnilo. Mám průjmy a chodím na záchod několikrát denně.

3. Complete with prepositions.

1. Máte nucení ___ zvracení?
2. Máte ___ stolicí hlen?
3. ___kolik kilogramů jste zhubnul?
4. Zadýcháváte se ___ chůzi?
5. Bolest se šíří ___pravé žebro.
6. Bolest vystřeluje ___zad.
7. Mám křeče ___ podbřišku.
8. Pacient přijel ___pohotovost
9. Je to horší nalačno nebo ___ jídle?
10. Cítím tlak ___ žaludku.
11. Dal jsem si ___restauraci kuře ___rýží.

12. Jaké jídlo jste jedl ____bolestí?

13. Užíval jste léky ____bolestem?